

Juryrapport

Nieuw Geneco Fair Practice Award 2023

Volgend jaar viert de New Geneco Fair Practice Award haar vijfde editie. Als we als sector iets hebben geleerd, dan is het wel dat Fair Practice niet alleen draait om gages en tabellen, maar ook om zaken als zorgvuldigheid en transparantie aan de voorkant en duurzaamheid in de vorm van hernemingen en documentatie aan de achterkant. Iets dat opvallend vaak genoemd wordt in de nominaties voor deze prijs: een diepe waardering voor opdrachtgevers en programmeurs die artistieke vrijheid als een gegeven beschouwen.

En dat, beste mensen - *collega's* - is een boodschap met een schaduwkant. Als artistieke vrijheid, als ruimte en flexibiliteit voor de visie van de componist reden is om iets te vieren dan moeten we helaas ook constateren dat dat dan niet de norm is. Dat juist hokjesdenken en kortetermijnbeleid de meeste opdrachten bepalen. In de aanloop naar ons vijfde jaar willen we een licht schijnen op de mensen en organisaties die gepassioneerd tegen deze stroom ingaan.

Geestverwanten die geloven in en - vaak ook deel uitmaken van - het creatieve proces rond nieuw werk. Partners die geloven in een gretig publiek van alle leeftijden en achtergronden die uitgedaagd willen worden, die uit hun Netflix-zone getrokken willen worden, die een beetje getroost willen worden met de boodschap die alle kunstenaars verkondigen - dat de toekomst maakbaar is. Kunstmatige intelligentie is vooral goed in het snel bedenken van antwoorden zonder enige discussie. Terwijl het in de kunst gaat om het laten zien dat zowel discussie als open blik enorm belangrijk zijn.

Gelukkig voor de toekomst - maar ook voor ons hier vandaag - zijn er veel festivals, musici en ensembles die nieuwe muziek liefhebben. Zij zorgen ervoor dat 'de nieuwe muziek' een sprankelende beroepspraktijk blijft. En geven opdrachten aan de rijkdom van levende componisten om ongehoorde muziek te creëren.

Bij een compositieopdracht zijn verschillende partijen betrokken: de opdrachtgever, de uitvoerende(n), de componist zelf, de programmeur, de uitgever, fondsen en vaak ook andere financiers. Een goede overeenkomst begint bij een gedeelde visie op de gezamenlijke verantwoordelijkheid van alle partijen. Plus een open, tijdige en complete communicatie.

Om alle betrokken partijen te helpen bij de communicatie en om ervoor te zorgen dat componisten eerlijk betaald krijgen voor hun werk is er de Nieuw Geneco Fair Practice Code voor Compositieopdrachten. Deze is in het leven geroepen door Nieuw Geneco—op basis van vele gesprekken met tal van opdrachtgevers, componisten, auteursverenigingen en het Fonds Podiumkunsten. Het is de concrete toepassing van

de algemene Fair Practice Code van Kunsten92 met de kernwaarden: solidariteit, diversiteit, transparantie, duurzaamheid en vertrouwen.

Opdrachtgevers die op deze manier werken, zetten we in het zonnetje met de Nieuw Geneco Fair Practice Award 2023! Inmiddels de vierde editie. De prijs eert dé voorbeelden van fair practice in het veld.

Nieuw Geneco heeft aan haar 339 leden gevraagd goede voorbeelden uit hun eigen ervaring te nomineren.

Op basis van alle nominaties heeft de jury een shortlist bepaald.

De jury bestaande uit Karmit Fadael, David Dramm, beiden componist en Davo van Peursen, vertegenwoordiger van de muziekgroepen, heeft gekeken naar de fair practice criteria bij compositieopdrachten:

- eerlijke vergoedingen bij opdrachten
- respecteren van de rechten
- heldere communicatie en afspraken
- vrije artistieke ruimte voor componisten
- duurzame ontwikkeling van publiek, repertoire en speelkansen
- bijzondere impact op het Nederlandse muziekleven en componisten

De shortlist van nominaties bestaat uit zowel grote instituten als kleine, zowel amateur als professioneel, privaat als overheids -gefinancierd. Stuk voor stuk organisaties en projecten die fair practice uitoefenen en op hun eigen manier een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan een gezond en levendig muzikaal ecosysteem.

We belichten een voor een de genomineerden van de shortlist:

Jeroen Vos

Jeroen Vos is een particulier die vanuit eigen zak twee opdrachten heeft bekostigd, waarbij componisten Piet-Jan van Rossum en Daan Manneke gevraagd zijn nieuwe gitaarmuziek te schrijven. Dit initiatief is bewonderenswaardig en wij hopen als jury dat hij dit blijft doen, om ook andere particulieren te stimuleren om compositieopdrachten te geven en zo componisten te interesseren om nieuwe gitaarmuziek te schrijven.

Bijzonder om te vermelden is dat hij - zelf amateur - de nieuwe werken aanraadt bij professionele gitaristen, waardoor de werken hopelijk bekliften in het

gitaarrepertoire. Zo creëert Jeroen Vos interesse onder een hele groep musici. Wellicht leidt dit tot een bundel of album vol met nieuwe, gevarieerde gitaarmuziek?

Jip Kamerkoor

Het JIP Kamerkoor heeft voor hun jubileum 5 componisten de kans gegeven een werk voor hen te schrijven. Daarvan is Setareh Nafisi hier nu aanwezig. Naast dit jubileumproject geven ze regelmatig opdrachten aan levende componisten. Ze publiceren veel nieuw en onbekend koorwerk op hun youtube kanaal (2,3 miljoen views), om koormuziek voor een breder publiek bekend te maken. Ze bieden altijd, desnoods uit eigen zak, een passende vergoeding volgens de Fair Practice-richtlijnen.

Ook wil de jury JIP Kamerkoor een compliment geven over hun heldere communicatie, waardoor eerlijke afspraken zonder gesteggel gemaakt kunnen worden. Ook de diverse keur aan componisten die ze vragen voor hen te schrijven - van oudgedienden tot aanstormend talent - dwingt respect af. Er is een groot aantal speelbeurten gerealiseerd.

Musica Vocale

Het 50-jarig jubileum van Kamerkoor Musica Vocale krijgt extra glans dankzij twee nieuwe compositieopdrachten. Eén opdracht is toevertrouwd aan Daan Manneke, een icoon in de Nederlandse koormuziek, en de andere aan William Knight, een jonge componist die tevens als tenor zijn strepen heeft verdiend bij topkoren.

De jury heeft diep respect voor het initiatief van Musica Vocale, dat deze opdrachten volledig uit eigen middelen financiert. Op hun website staat vermeld dat ze met deze nieuwe composities als een 'oud' koor iets willen nalaten voor de komende generaties. Beide werken worden door de muziekuitgever met zorg gekoesterd voor de toekomst.

Het koor voldoet aan vrijwel alle criteria voor deze bijzondere onderneming. Daan Manneke, degene die Musica Vocale heeft voorgedragen, is zeer tevreden over de professionele samenwerking.

Calefax

Calefax is genomineerd door Jan-Peter de Graaff. Calefax staat bekend om hun vernieuwende programma's waarin ze op een zeer galante manier opdrachten verschaffen. Ze staan bekend als groot pleitbezorgers voor nieuwe muziek, waarbij ze ook uitdagende werken vol enthousiasme aanvliegen.

Opvallend was het project met Paulien Cornelisse, waarin ze besloten om 'nieuw publiek' (het publiek van Cornelisse) bloot te stellen aan de prachtige klanken die ons

nieuwemuzieklandschap rijk is. Van niet één, maar wel drie componisten: Swart, De Graaff en Jeths.

De jury hoopt dat Calefax deze trend voortzet, en daarmee een heel nieuw publiek weet te binden aan de muziek die het programmeert. En dat ze verdere stappen nemen in het opzetten van gedurfde, creatieve interdisciplinaire projecten.

November Music

November Music is genomineerd voor het Bosch Requiem door Aart Strootman. November Music kenmerkt zichzelf door als opdrachtgever naast de componist te staan, deze te steunen en mee te denken. Er is een toegenomen alertheid van het festival op fair practice in de afgelopen jaren. In deze periode is het festival niet alleen opgeklommen in status en bekendheid, maar gaat ook nauwgezet te werk in de eerlijke behandeling van componisten. Het Bosch Requiem is inmiddels een traditioneel onderdeel van het festival, waarbij elk jaar een andere componist een grootschalig werk mag schrijven. Deze traditie trekt elk jaar weer een groot publiek. Ook zien we dat deze Requiems, zoals dat van Calliope Tsoupaki en dat van Hawar Tawfiq, steeds vaker worden hernomen - een behoorlijke prestatie in het geval van zulke substantiële werken.

De jury heeft oog voor de wijze waarop November Music handelt in het belang van de componist, en meedenkt over alternatieve financiering om altijd te voldoen aan de Fair Practice Code. Daarnaast waaiert het festival meer en meer uit, waarbij ze internationale grote namen en bekende popmuziek programmeren. Op die manier kan een publiek aangesproken worden dat misschien anders niet met nieuw gecomponeerde muziek in aanraking zou komen.

Volgens de jury laat November Music zich vandaag de dag zien als een voorbeeldige instelling in de Basisinfrastructuur, die tegelijkertijd groots denkt maar benaderbaar blijft voor componisten, waardoor heldere afspraken tussen opdrachtgever en componist bij November Music vanzelfsprekend zijn.

Nieuw Amsterdams Peil Ensemble

Nieuw Amsterdams Peil zet zich onuitputtelijk in voor Nederlandse componisten en hun werk. Zo betalen zij componisten vanuit hun projectsubsidies, en hernemen ze vaak werken, zodat de muziek blijft doorleven. In dit geval hebben ze, door componist Janco Verduin actief te steunen in zijn onderneming om werken op te nemen, zelf initiatief genomen om de productie mogelijk te maken.

Hierbij is lovenswaardig dat het in dit geval niet eens ging over een compositieopdracht voor Verduin, maar een eigen initiatief. Zij hadden dit project niet

deels hóéven bekostigen, maar deden dit uit eigen beweging toch, zonder winstoogmerk. Op deze manier hebben ze voor alle partijen een zo eerlijk mogelijke vergoeding mogelijk gemaakt, zonder formeel opdrachtgever te zijn. Ook vindt de jury hun artistieke inzet, volgens componist Verduin 'het neusje van de zalm', het noemen waard.

Kamerkoor La Rosa

Kamerkoor La Rosa heeft een eervolle nominatie ontvangen voor de compositieopdracht ter gelegenheid van hun 12,5-jarig jubileum. Deze opdracht betreft de creatie van een nieuw stuk voor kamerkoor en draaiorgel, toevertrouwd aan de getalenteerde Diederik van der Laag. De keuze voor een draaiorgel maakt deze opdracht tot een op maat gemaakt kunstwerk, dat speciale aandacht en zorg vereist.

De jury roemt La Rosa vanwege hun voorbeeldige aanpak van deze opdracht. Ondanks de beperkte structuur met alleen een stichtingsbestuur hebben ze gezorgd voor een professionele begeleiding van het project, inclusief een goede vergoeding voor componist Diederik van der Laag, ook voor de extra uren die dit unieke project met zich meebrengt.

Het nieuwe werk kan zich verheugen op maar liefst 11 uitvoeringen, wat voor de jury een overtuigend bewijs is van de duurzame benadering van La Rosa, ondanks de uitdagingen die gepaard gaan met deze bijzondere bezetting.

Black Pencil Ensemble

Black Pencil is al vele jaren zeer actief en beschrijft zichzelf als een "game changer" in de muziekwereld, met meer dan duizend jaar muziekgeschiedenis als hun speelveld. Ze hebben talloze premières en heropvoeringen van hedendaagse composities uitgevoerd, met een divers scala aan genres en stijlen. Yannis Kyriakides heeft Black Pencil voorgedragen vanwege het werk aan "Into Space," dat werd uitgevoerd in het "Observatorium" van Robert Morris in Lelystad.

Met het project Into Space gaf Black Pencil diverse opdrachten, waarin Flevoland, Land Art en nieuwe muziek elkaar inspireren, onder het motto gedurfd nieuw land, gedurfde nieuwe composities.

De jury heeft grote waardering voor hun aanzienlijke impact, ondanks hun kleinschaligheid. Naast deze opdracht hebben ze vele andere projecten uitgevoerd die steeds getuigen van een sterke en gedurfde visie met een groot bereik onder het publiek. Hun onvermoeibare passie, gecombineerd met een diepgaand respect voor de kwetsbare positie van de componist, verdient zeker navolging.

Conclusie

Fair Practice kent vele gezichten en alle genomineerden hebben op ieders eigen manier een steentje bijgedragen om het speelveld en de werkpraktijk eerlijker, duurzamer en inclusiever te maken. Vaak niet alleen met geld, maar ook door componisten en samenwerkingspartners actief te betrekken in de realisatie en uitvoering van de plannen door over grenzen heen te kijken.

Ook dit jaar heeft de jury besloten de prijs toe te kennen aan twee genomineerden uit de lijst, die de kernwaarden van Fair Practice hoog in het vaandel hebben staan. De jury roemt beide genomineerden voor het tot stand brengen van goede samenwerkingen met de inmiddels lange lijst aan componisten die opdrachten hebben mogen ontvangen. De jury spreekt haar waardering uit voor het grote publiek wat beide genomineerden hebben weten te bereiken met deze nieuwe werken, op grote en kleine schaal.

De twee prijzen zijn gelijkwaardig en eren het feit dat zowel grote als kleinere spelers een fair practice beleid kunnen hanteren.

De eerste winnaar van de Nieuw Geneco Fair Practice Award 2023 is: ENSEMBLE BLACK PENCIL

Dit Ensemble onderscheidt zich door jaar in jaar uit compositieopdrachten te verstrekken voor hun bijzondere en uitdagende bezetting. Met het project Into Space gaf Black Pencil diverse opdrachten, waarin Flevoland, Land Art en nieuwe muziek elkaar inspireren, onder het motto gedurfd nieuw land, gedurfde nieuwe composities. Naar mening van de jury dient het project als voorbeeld van "think global, act local".

Ze zetten zich in voor eerlijke vergoedingen, transparante communicatie en voor meerdere uitvoeringen van gloednieuw werk in binnen -en buitenland. Daarnaast hernemen ze ook eerder gecomponeerd werk met regelmaat, zodat er een herkenbaar en eigen repertoire ontstaat, voor een groot en divers publiek op een grote verscheidenheid aan podia en bijzondere locaties. Dit Ensemble vervult hiermee een grote voortrekkersrol in het muziekleven.

=====

De tweede winnaar van de Nieuw Geneco Fair Practice Award 2023 is: FESTIVAL NOVEMBER MUSIC

Deze stichting heeft zich vanaf haar oprichting ingezet om een thuishaven te zijn voor

nieuwe muziek en componisten in het bijzonder. Elk jaar slaagt het festival erin om de muzikale wereldtop naar Den Bosch te halen en nieuwe werken op het allerhoogste niveau uit te laten voeren voor een groot publiek. Het jaarlijkse Bosch Requiem is inmiddels een traditie waarin spraakmakende nieuwe composities worden gemaakt en waar het publiek in grote getale naartoe stroomt. Ook hier roemt de jury de huidige praktijk van transparante communicatie, duidelijke afspraken en het grote publieksbereik, naast de inzet die het festival toont om componisten eerlijk te betalen.

Zelfs als de artistieke ambities boven de begroting uitstijgen is dit festival bereid om met de componist op zoek te gaan naar extra financiering om de ambities alsnog waar te kunnen maken. Het festival stelt zich op als een gelijkwaardige partner van de componist door de componist te blijven betrekken in alle facetten van de productie en door begrip te tonen voor de grilligheid van het creatieve proces, zonder de transparantie en doelen uit het oog te verliezen. Naast dit alles is het festival een sterke internationale speler en biedt het componisten kansen bij buitenlandse festivals.

De jury moedigt internationalisering zeer sterk aan en hoopt dat er in de toekomst nog nauwer zal worden samengewerkt met buitenlandse festivals, waardoor het publieksbereik nog verder zal groeien.